

Az Apostolok Cselekedetei 28.

Nyissuk ki a Bibliánkat az Apostolok Cselekedeteinek 28. fejezeténél.

Ez egyben az utolsó fejezet is ebben a csodálatos könyvben, amely által bepillantást nyerhetünk a korai egyház életébe és Pál apostol szolgálatába. Biztosan emlékeztek, hogy az előző fejezet egy rendkívül izgalmas pillanatban zárult. Pálék mintegy két héten keresztül a viharos tengeren hánykolódtak, míg végül tulajdonképpen zátonyra futottak, így hát kénytelenek voltak elhagyni a hajót, és egyesek úszva, mások pedig a hajó deszkáin és a hajó egyéb darabjain evickéltek ki a szárazföldre. Pontosan úgy történt tehát minden, ahogy azt Pál előre megjövendölte, hiszen megmondta, hogy egy lélek sem vész el a hajón lévők közül, csak a hajó.

vs. 1-2 Miután megmenekültünk, akkor tudtuk meg, hogy Máltának hívják ezt a szigetet. A barbárok nem mindennapi emberséget tanúsítottak irántunk.

A barbárok szóval a második versben vigyáznunk kell, számunkra ugyanis a barbár szó már nem ugyanazt jelenti, mint amit a görögök számára jelentett. A barbár szónak megfelelő görög eredeti a barbar szó, és fontos tudnunk, hogy a görögök mindenkit ezzel a szóval illettek, aki nem beszélte az ő nyelvüket. Akár a máltaiakról volt tehát szó, akár más népekről az akkori világban, ha nem beszélték a görög nyelvet, a görögök barbároknak hívták őket, nem a primitív életformájuk miatt, hanem a görög nyelvben és kultúrában való járatlanságukból kifolyólag. A második versben tehát a barbárok szó egyszerűen csak a Máltán élőkre vonatkozik, akik nem beszéltek görögül.

vs. 2. A barbárok nem mindennapi emberséget tanúsítottak irántunk, tüzet raktak, és a ránk zúduló eső és a hideg miatt mindnyájunkat befogadtak.

Ne feledjük, hogy Pálék tizennégy napon át hánykolódtak a viharos tengeren, majd miután kénytelenek voltak elhagyni a hajót, egyesek úszva, mások deszkákba kapaszkodva evickéltek ki a szárazföldre. Mivel tél volt, a Földközi-tenger valószínűleg meglehetősen hideg volt, biztos mindnyájan fáztak, és csurom vizesek voltak, ezért a máltaiak tüzet raktak nekik, hogy ott megmelegedhessenek.

vs. 3. Amikor Pál összegyűjtött egy csomó rőzsét,

Itt az Ige újra egy igen érdekes dolgot árul el Pálról. Ismét azt látjuk, hogy Pál az a fajta ember volt, aki egy percig sem nem tudott nyugton maradni. Pál a tettek embere volt, soha nem tudott tétlenül ülni, így hát amikor a máltaiak valószínűleg elkezdtek a hajótörtek számára rőzsét gyűjteni, akkor Pál is csatlakozott hozzájuk, és a hármas versből látjuk, hogy:

vs. 3. Amikor Pál összegyűjtött egy csomó rőzsét, és a tűzre tette, egy vipera jött elő a melegből, és a kezébe mart.

vs. 4. Amikor a barbárok meglátták a kezéről lecsüngő mérges kígyót, így szóltak egymáshoz: „Bizonyára gyilkos az az ember, aki a tengerből kimenekült ugyan, de az isteni bosszúállás nem hagyja élni.”

Az emberek tehát azt gondolták, hogy azért marta meg Pált egy kígyó, mert ezzel Isten bünteti őt valamiért, amit elkövetett.

vs. 5. Ő azonban lerázta a kígyót a tűzbe, és semmi baja sem esett.

Az ige ismét elárul nekünk valamit Pálról, Pál valószínűleg nem esett pánikba, hanem egyszerűen lerázta a kígyót a tűzbe.

vs. 6. Azok pedig azt várták, hogy feldagad, vagy hirtelen holtan esik össze. Mikor azonban a hosszas várakozás után azt látták, hogy nem történik semmi baja, megváltozott a véleményük, és azt mondták róla, hogy Isten.

Amikor ezt olvasom, újra és újra eszembe jut, hogy mekkora ostobaság az emberek mulandó imádatát keresni. Hiszen az egyik percben még gyilkost látnak benned, a másik percben pedig már Istenként magasztalnak fel, de ez fordítva is igaz. Az egyik percben még felnéznek rád, és te vagy a hősük, a másik percben azonban már kígyót, békát kiabálnak rád. Biztos vagyok benne, hogy nagyon sok élsportoló tudja, hogy miről beszélek. Hiszen az egyik pillanatban a tömeg még szurkol neki és ünnepli, de gyakran megesik, hogy ha már nem képes úgy teljesíteni mint azelőtt, akkor nemcsak, hogy többé már nem veszik észre, hanem még ki is fütyülnek. Ostobaság tehát az emberek múltó csodálatát keresni. Az Ige is arra bátorít bennünket, hogy elsősorban Istennek akarjunk tetszeni.

vs. 7. Azon a környéken volt a sziget elöljárójának, Publiusznak a birtoka, aki befogadott minket, és három napon át nagyon barátságosan megvendégelt.

Olyan jó látni, hogy Isten mennyire gondoskodik Pálról. Pál ugyan hivatalosan egy római fogoly, de az a százados is például, akit megbíztak azzal, hogy juttassa el Rómába Pált, szinte az első perctől kezdve megkedveli őt, ezért jól bánnak vele. Majd amikor Málta szigetére kerülnek, a szigetlakók is nem mindennapi emberséget tanúsítanak irántuk, sőt a sziget elöljárója is befogadja őket, és nagyon barátságosan megvendégeli őket három napon át.

vs. 8. Történt pedig, hogy Publiusz apja lázrohamoktól és vérhastól gyötörve ágynak esett.

Ne feledjük, hogy Lukács, aki ezt feljegyezte, orvos volt, nem meglepő tehát, hogy ennyire pontosan leírta, hogy Publiusz apja miben szenvedett.

vs. 8-10 Pál bement hozzá, és miután imádkozott, rátette a kezét, és meggyógyította. Miután ez megtörtént, a többi beteg szigetlakó is odament hozzá, és ő meggyógyította őket. Ezért nagy megbecsülésben részesítettek minket, és amikor elhajóztunk, elláttak bennünket minden szükséges dologgal.

Láthatjuk, hogy Málta lakói nagyon jól bántak Pállal és társaival, és az Úr hatalmas munkát végzett a szigetlakók körében azzal, hogy Pálon keresztül sokakat meggyógyított közülük.

vs. 11-13 Három hónap múlva aztán elindultunk egy alexandriai hajón, - valószínűleg ismét egy gabonaszállító hajóról volt szó, amely Egyiptomból tartott Rómába -, amely a szigeten telelt, és amelynek címerében Dioszkurok voltak. Szirakuzába érkezve ott maradtunk három napig. Innen a part mentén hajózva megérkeztünk Régiumba, és mivel egy nap múlva feltámadt a déli szél, így másnap Puteoliba értünk.

Puteoli egy nagyon fontos kikötőváros volt, a keletről Rómába tartó teherhajók gyakran itt álltak meg. Puteolítól északra horgonyoztak a római birodalom hadiflottájának hajói, amelyeket már Puteoliból is lehetett látni. Valószínűleg Pál is látta ezeket a hadihajókat, és biztosan számára is lenyűgöző látvány volt mindez.

vs. 14-15 Itt testvéreket találtunk, akik kértek, hogy maradjunk náluk hat napig. Így érkeztünk Rómába. Mikor az ottani testvérek hallottak érkezésünkről, eléink jöttek Appiusz fórumáig és Tres Tabernaeig.

Appiusz fóruma kb. 6 km-re volt Rómától, Tres Tabernae pedig kb. 50 km-re.

vs. 15. Amikor Pál meglátta őket, hálát adott Istennek, és megtelt bizakodással.

Bárhol is legyen az ember a világon, érdekes, hogy ha hívőkkel találkozik, szinte azonnal otthon érzi magát. Feleségemnek és nekem megadatott, hogy eljuthattunk a világ legkülönbözőbb pontjaira, és hívő testvéreink között mindig otthon éreztük magunkat. Ott volt Isten szeretete, és tudtuk, hogy mindannyian Isten családjának tagjai vagyunk. Emlékszem egyszer Pápua-Új-Gíneában jártunk egy faluban, ahol a törzsfőnök egy pazar lakomát készíttetett a mi tiszteletünkre, és meg kell mondjam, hogy nagyon finom volt. Nem mindenről tudtam pontosan, hogy mi az, de valóban nagyon finom volt. Nagyon érdekes, hogy kerítéssel egy kis területet elkülönítettek a falu többi lakójától, és ott készítették számunkra az ételt izzó köveken és banánlevélen, és csak a falu előkelőségei léphettek át a kerítésen, hogy velünk legyenek. A falu többi lakója pedig a kerítést körülállva bámult bennünket, miközben mi a kerítésen belül lakmározunk. Nagyon érdekes volt, hogy egyesek a hátunk mögött és hatalmas pálmalevelekkel legyezték az ételt, mi pedig banánlevelet használtunk tányérként, és kézzel

csipegettük a finom ennivalót. A lakoma végeztével odalépett hozzám a törzsfőnök. Az egyik kezében egy lándzsát tartott, a másik kezében pedig egy Bibliát, amely le volt fordítva a saját nyelvükre. Akkor a törzsfőnök azt mondta nekem: „Mielőtt eljött hozzánk a fehér ember, és elhozta nekem ezt, - majd felemelte azt a kezét, amelyben a Bibliafordítását tartotta -, addig ezt használtam, hogy öljek, - és a lándzsájára mutatott a másik kezében. - Most azonban, hogy már itt van nekem ez, - és ekkor megint felmutatta a Bibliáját -, többé már nincsen szükségem erre, - és a lándzsájára mutatott -, és ezért neked szeretném azt adni.” Tényleg nekem adta a lándzsáját, amelyet azelőtt arra használt, hogy más törzsekből valókat öljön vele. Akkor megöleltük egymást, és abban a pillanatban úgy éreztem, hogy azonnal összeforrt a szívünk. Pedig hatalmasak voltak a kulturális különbségek közöttünk, de Krisztusban mégis egyek voltunk. Ahogy a Kolossé 3. részében is olvashatjuk: *„Itt már nincs többé görög és zsidó, körülmetéltség és körülmetéletlenség, barbár és szkíta, szolga és szabad, hanem minden és mindenkiben Krisztus.”* Tudtam, hogy mindannyian Isten családjának tagjai vagyunk.

Pál is valahogy megnyugodott, és megtelt bizakodással, meg hálát adott Istennek, amikor a római testvérei kijöttek elé, és találkozhatott velük.

vs. 16. Amikor megérkeztünk Rómába, Pálnak megengedték, hogy külön lakjék az öt őrző katonával.

Pál számára egy bizonyos mértékű szabadságot biztosítottak azáltal, hogy nem börtönözték be, hanem megengedték neki, hogy külön lakjék. Ennek fejében azonban egy római katona őrizte őt éjjel-nappal, sőt mi több, Pál hozzá volt láncolva ehhez a római katonához.

vs. 17-19 Három nap múlva magához hívatta a zsidók ottani előjáróit. Amikor ezek összegyűltek, így szólt hozzájuk: Atyámfiak, férfiak, bár semmit sem vétkeztem e nép ellen, vagy ősi szokásaik ellen, Jeruzsálemből mégis foglyul adtak engem a rómaiak kezébe. Miután ezek kihallgattak, szabadon akartak bocsátani, mert semmi halállal büntetendő vétket nem találtak bennem. Mivel azonban ez ellen tiltakoztak a zsidók, kénytelen voltam fellebbezni a császárhoz; de nem azért, mintha népem ellen akarnék vádaskodni.

Pál tehát mindenképpen biztosítani akarta a Rómában élő zsidó előjárókat afelől, hogy nem azért hozták őt Rómába, hogy vádaskodjon saját népe ellen.

vs. 20. Emiatt kértem, hogy láthassalak titeket, és beszélhessek veletek, hiszen Izráel reménységéért viselem ezt a láncot.

Izráel reménysége ugye az eljövendő Messiás volt, és ez még napjainkban is így van, hiszen Izráel még mindig várja a Messiás eljövetelét. Azt mondja Pál, hogy: *„Izráel reménységéért viselem ezt a láncot.”*

vs. 21-22 Ők pedig ezt mondták erre: „Mi sem levelet nem kaptunk rólad Júdeából, sem az atyafiak közül nem jött ide senki, és nem jelentett vagy mondott rólad semmi rosszat. Helyesnek tartjuk tehát, hogy tőled halljuk meg, hogyan gondolkozol. Mert erről az irányzatról tudjuk, hogy mindenfelé ellenzik.”

A zsidó előljárók tehát megkérdezik Páltól, hogy mit gondol erről az új irányzatról és erről a Jézus Krisztusról.

vs. 23. Kitűztek tehát neki egy napot, és akkor sokan eljöttek hozzá a szállására. Pál bizonyosságot tett előttük az Isten országáról, és reggeltől estig igyekezett őket meggyőzni Jézusról Mózes törvénye és a próféták alapján.

Egy megbeszélte időpontban tehát sokan összegyűltek Pál házába, és Pál a saját Írásaikból mutatott rá nekik Jézus Krisztusra, Isten eljövendő országára, és az eljövendő királyra. Sőt Pál biztosan ráirányította a figyelmüket azokra a próféciákra, amelyek Isten országát és Isten országának dicsőségét hirdették, illetve azokra a próféciákra, amelyek az eljövendő királyra vonatkoztak, akinek Betlehemben kell majd megszületnie. Miquéás 5:1-ben ezt olvashatjuk: *„Te pedig, efráta Betlehem, bár a legkisebb vagy Júda nemzetségei között, mégis belőled származik az, aki uralkodni fog Izráelen. Származása visszanyúlik a hajdankorba, a távoli múltba.”* Az eljövendő király szűztől születik majd, hiszen az Ézsaiás 7:14-ben ezt olvashatjuk: *„Ezért maga az Úr fog nektek jelt adni: Íme egy fiatal nő teherben van, és fiút fog szülni, és Immánuélnak nevezik el.”* Születése után azonban *„hang hallatszik majd Rámában, nagy sírás és jajgatás. Ráhel siratja majd gyermekeit, és nem akar megvigasztalódni, hogy már nincsenek”* (Mt 2:18). Nagy Heródes király ugyanis, abban a reményben, hogy sikerül megöletnie Jézust, elrendelte, hogy Betlehemben és annak egész környékén minden kétesztendő és ennél fiatalabb fiúgyermeket öljenek meg.

Pál biztosan megmutatta nekik azokat a próféciákat is, amelyek a születendő gyermekről, mint Isten Fiáról és mint Messiásról szólnak, hiszen az Ézsaiás 9. részében a következőket olvashatjuk: *„Mert egy gyermek születik nekünk, fiú adatik nekünk. Az uralom az ő vállán lesz, és így fogják nevezni: Csodálatos Tanácsos, Erős Isten, Örökkévaló Atya, Békesség Fejedelme. Uralma növekedésének és a békének nem lesz vége a Dávid trónján és országában, mert megerősíti és megszilárdítja törvénnyel és igazsággal mostantól fogva mindörökké”* (Ésa 9:5-6). Pál tehát az Írásaikban található próféciák alapján beszélt nekik Isten

országáról és az eljövendő királyról. A Dániel 9. részében ezt mondja az angyal: *„Hetven hét van kiszabva népedre és szent városodra... Attól fogva, hogy elhangzott a kijelentés Jeruzsálem újjáépüléséről, egészen addig, amíg el nem jön a Megváltó, a fejedelem, hét hét fog eltelni, majd pedig hatvankét hét, vagyis összesen négyszáznyolcvanhárom év”* (Dán 9:24-25). Pál bizonyosan rámutatott arra, hogy pontosan négyszáznyolcvanhárom évvel azután, hogy Artaxerxész király elrendelte Jeruzsálem újjáépítését, Jézus Krisztus bevonult Jeruzsálembe számárháton, ahogyan azt Zakariás próféta is megjövendölte. A Zakariás 9. részében ugyanis ezt olvashatjuk: *„Örvendj nagyon, Sion leánya, ujjong, Jeruzsálem leánya! Királyod érkezik hozzád, aki igaz és diadalmas, alázatos és számaron ül, számárcsikó hátán”* (Zak 9:9). Ezután pedig Pál bizonyosan arra is rámutatott, hogy a próféciák szerint a Messiást elárulják majd, mégpedig harminc ezüstpénzért. A Zakariás 11-ben ezt olvashatjuk: *„Akkor ezt mondtam nekik: Ha jónak látjátok, adjátok meg béremet! De ha nem, tartsátok meg! Ekkor kifizették a béremet: harminc ezüstöt. Az Úr pedig ezt mondta nekem: Dobj oda a kincsek közé ezt a becses értéket, amire engem becsültek! Fogtam tehát a harminc ezüstöt, és odadobtam az Úr házának a kincsei közé”* (Zak 11:12-13).

Pál tehát először rámutatott a különböző próféciákra az Írásaikban, majd pedig igyekezett rádöbenteni őket arra, hogy Jézus Krisztus volt a megígért Messiás és király, ő volt az, aki minden próféciát beteljesített. Hiszen Jézus valóban szűztől született Betlehemben, és születése után Heródes király valóban elrendelte, hogy Betlehemben és környékén minden kétéves és annál fiatalabb fiúgyermeket öljenek meg. Később Jézust valóban elárulták, és ahogy az Ézsaiás ötvenháromban olvashatjuk: *„Megvetett volt, és emberektől elhagyatott, fájdalommal férfiak, betegség ismerője”* (Ésa 53:3).

Az Apcsel 28:23-ban tehát ezt olvashatjuk:

vs. 23-24 Pál bizonyosságot tett előttük az Isten országáról, és reggeltől estig igyekezett őket meggyőzni Jézusról Mózes törvénye és a próféták alapján. Egyesek hittek a beszédének, mások meg nem hittek.

Az evangélium hirdetése valóban e két lehetséges eredményt hozhatja: egyesek hisznek, mások pedig nem. Tudnunk kell, hogy az emberiség alapvetően két nagy csoportra osztható: azokra, akik hisznek Jézus Krisztusban, mint Urukban és Megváltójukban, és mint abban a királyban, akit Isten megígért, és azokra, akik nem hisznek Jézus Krisztusban, a Megváltóban. A János 1:12-ben ezt olvashatjuk: *„Akik pedig befogadták, azokat felhatalmazta arra, hogy Isten gyermekeivé legyenek; mindazokat, akik hisznek az ő nevében.”* A János 3:36 szerint: *„Aki hisz a Fiúban, annak örök élete van, aki pedig nem engedelmeskedik a Fiúnak, nem lát majd életet,*

hanem az Isten haragja marad rajta.” Ezért egyáltalán nem mindegy, hogy mit hiszek, az Ige szerint ugyanis az egész életem, és egyáltalán az egész örökkévaló sorsom múlik rajta. Bizony nem árt, ha feltesszük magunkban a kérdést, hogy vajon a két csoport közül melyikbe tartozunk?

Gondoljunk csak bele: Azok a zsidók közül, akik meglátogatták Pált, mindenki ugyanazt az információt kapta. Mindannyian ismerték saját Írásaikat, ismerték a tényeket, és mégis egyesek hittek, mások pedig nem. Az igazság az, hogy nem tudom pontosan megmondani, ki miért nem hisz, de úgy gondolom, hogy sokszor azért nem hisz valaki még a tények láttán sem, mert már eleve előítélettel szemléli a tényeket. Vagyis nem azért nem hisz, mert alaposan megvizsgálta a bizonyítékokat, hanem azért nem hisz, mert még mielőtt a bizonyítékokat alaposan megvizsgálta volna, már eldöntötte, hogy nem fog ebben hinni. És általában ezt olyanok véleményére alapozza, akik Krisztus ellenségei. Pedig ha az igazságot szeretnénk valakiről megtudni, akkor azokat érdemes megkérdezni, akik hozzá a legközelebb állnak.

Például ha rólam szeretnétek tudni az igazat, akkor a feleségemet és gyermekeimet érdemes megkérdezni. A feleségem rendkívül őszinte ember, egészen biztosan elmondja nektek rólam az igazságot, és valószínűleg meglepődtek, mert kiderül, hogy nem is vagyok az az ember, akinek gondoltok. Hiszen az emberek hajlamosak felmagasztalni a lelkipásztort, azt, aki a pulpitus mögött áll. Természetesen az én életemben is akadnak olyan emberek, akik ilyen, vagy olyan oknál fogva, nem különösebben kedvelnek engem. És bizony jutottak már a fülembé saját magamról teljesen őrült és hihetetlen, semmiféle valóságalappal nem rendelkező történetek. Egyszer régebben valaki azt terjesztette rólam, hogy egy boszorkánysággal foglalkozó illető nyolcmillió dollárt adott nekem, hogy a Maranatha zenei kiadót megalapíthassam, és ezáltal megronthassam a fiatal keresztényeket Amerikában. Egy másik alkalommal pedig valaki egy másik városban szintén hamis vádakkal illetett engem az egész gyülekezet előtt, bár nagyon meglepődött, amikor a feleségem felállt, és tájékoztatta a hallgatóságot és magát ezt az embert is arról, hogy hazugságokat terjeszt a férjéről.

Tehát nem úgy fogjuk valakiről megtudni az igazat, ha az ellenségeit kérdezzük. Sokkal célravezetőbb a hozzá legközelebb állókat kérdezni. Ha tehát kíváncsi vagy arra, hogy milyen is volt Jézus valójában, ha az igazságot szeretnéd tudni, akkor ne Jézus ellenségeit kérdezd, hanem olvasd el például az evangéliumokat. Olvasd el János és Máté evangéliumait, hiszen ők három éven át mindennap Jézussal voltak. Ha érdekel, hogy milyen volt Jézus valójában, akkor olvasd el, hogy ők mit írnak Jézusról. Tragikus, hogy nagyon sokan úgy döntenek Jézus ellen, hogy a mellette szóló bizonyítékokat sohasem vizsgálták meg igazán mélyrehatóan. Vagy ha

meg is vizsgálták a bizonyítékokat valamilyen szinten, gyakran már előtte eldöntötték, hogy úgysem hiszik el azokat. Így magukat a bizonyítékokat is előzetes döntésük fényében, elfogultan vizsgálják csupán. Az ilyenek tehát nem azért nem hisznek, mert nem szól elegendő bizonyíték Jézus mellett, hanem azért, mert úgy döntöttek, hogy nem hisznek. Nagyon szomorú tehát, hogy sokan már azelőtt meghozzák a döntést, mielőtt megnézték volna a Jézus mellett szóló bizonyítékokat. Személy szerint arra bátorítanék mindenkit, hogy vizsgáljátok meg a bizonyítékokat alaposan, mert kiállják a próbát. Én is megvizsgáltam a Jézus mellett szóló bizonyítékokat, és Jézus mellett döntöttem. Most már hiszek, és hiszem, hogy Jézus Krisztus valóban az a király, akiről Isten megígérte, hogy elküldi a földre. Hiszem, hogy Jézus Krisztus valóban a Megváltó, aki beteljesítette az ószövetségi próféciaikat. Ő az, akit valóban elutasítottak és megvetettek, és aki a mi bűneinkért szenvedett. Hiszem azt is, hogy ugyanez a Jézus Krisztus hamarosan újra visszatér a földre, ahogy azt számos prófécia megjövendöli. És amikor visszatér, megalapítja Isten országát, és helyreállítja a régi, Isten szerint való rendet. Akkor a sivatagok csodálatos oázisokká változnak, virágok nőnek majd a pusztában és a sziklából víz fakad. Akkor nem lesz többé háború, nem lesz többé fájdalom és szenvedés, nem lesz többé betegség, a sánták ugrálnak majd örömben, és a némák fennhangon imádják majd Istent. A király Jézus Krisztus tehát hamarosan visszatér. Ő az a kő, amelyet az építők megvetettek, és amely sarokkővé lett (Apcsel 4:11). Amikor Jézus Krisztus visszatér, valóban ő lesz majd a sarokkő, akit a zsidók és a keresztények együtt imádnak majd. Nem létezik ugyanis két Messiás, Jézus Krisztus az egyedüli Messiás. És mi vele leszünk, és együtt uralkodunk majd vele az Ő országában.

vs. 25. Mivel nem értettek egyet egymással, széteszlottak, s ekkor Pál ezt az egy igét mondta nekik: „Helyesen szólt a Szentlélek Ézsaiás próféta által atyáitokról.

Vegyük észre, hogy itt Pál rámutat arra, hogy a Szentlélek volt az, aki szólt Ézsaiás próféta által, vagyis az Írás a Szentlélektől ihletett. Pál a Timóteusnak írt második levelében a következőket mondja: „A teljes Írás Istentől ihletett, és hasznos tanításra, a feddésre, a megjobbításra, az igazságban való nevelésre” (2 Tim 3:16). Pál itt az Apcsel 28-ban ugyanazt állítja, hogy Isten Igéje a Szentlélektől ihletett.

vs. 25-31 „Helyesen szólt a Szentlélek Ézsaiás próféta által atyáitokról, amikor ezt mondta: Menj el ehhez a néphez, és mond meg: Hallván halljatok, és ne értsetek, és látván lássatok, és ne lássátok meg! Mert megkövéredett e nép szíve, és fülükkel nehezen hallottak, és szemüket behunyták, hogy ne lássanak szemükkel, és ne halljanak fülükkel, szívükkel ne értsenek, és meg ne térjenek, és meg ne gyógyítsam őket. Vegyétek tehát tudomásul, hogy a

pogányoknak küldetett el Istennek ez az üdvössége, ők pedig meg is fogják azt hallani.” Miután ezt mondta, a zsidók maguk között sokat vitatkozva eltávoztak. Ő pedig ott maradt két teljes esztendeig saját bérelt szállásán, és fogadta mindazokat, akik felkeresték. Hirdette az Isten országát, és tanított az Úr Jézus Krisztusról, teljes bátorsággal, minden akadályoztatás nélkül.

Amikor Pál Málta szigeténél hajótörést szenvedett, nem kis megpróbáltatásban volt része. Hosszú napokig hanykolódtak a tengeren, és Pálnak meg a többieknek veszélybe került az élete, míg végre sikerült kievickélniük Málta szigetére. Mégis Isten akarata volt mindez, így juttatta el az evangélium üzenetét a máltaiakhoz. Most pedig, hogy Pál Rómába került, tulajdonképpen házfogságban tartják két éven át. Pál azzal tölti ezt a két évet, hogy megosztja az evangéliumot azokkal, akik ellátogatnak hozzá, és néhány levelét is ezalatt a két év alatt írja meg. Ha Pál akkor nem lett volna Rómában fogságban, valószínűleg soha nem írja meg a Filippiekhez, az Efezusiakhoz, a Kolosséiakhoz, illetve a Filemonhoz írt levelét. Pál ugyanis ezeket az leveleket, a két éves római fogsága idején írta.

Az Apostolok cselekedetei nagyjából időszámításunk szerint 63-ban fejeződik be. Pál a Timóteushoz írt második levelét kb. időszámításunk szerint 66-ban írta. Vagyis nagyon valószínű az, hogy miután Néró császár kihallgatta Pált, szabadon engedte őt. Mint ahogy említettem, Pál apostol a Timóteushoz írt levelét időszámításunk szerint 66-ban írta, nem sokkal azelőtt, hogy Rómában újra börtönbe vetették. Ezen levelének záró soraiban azt írja Timóteusnak, hogy: *„Trofimoszt Milétoszban hagytam betegen” (2 Tim 4:20)*. Amikor Pált először elfogták Jeruzsálemben, ami később az első római fogságához vezetett, melyet itt látunk az Apostolok cselekedetei végén, Trofimosz is Pállal volt Jeruzsálemben. Ezt a Trofimoszt látták Pállal Jeruzsálem utcáin, és ezért gyanúsították meg Pált azzal, hogy bevitte Trofimoszt a templomba. Úgy tűnik, hogy Pál ezek után még egyszer el tudott látogatni Efezusba és Milétoszba is, és ez a látogatása alkalmával kénytelen volt Trofimoszt Milétoszban hagyni, mert megbetegedett. Ezt látjuk Pálnak a Timóteushoz írt második levelében, a negyedik fejezet végén.

Most tehát, hogy az Apostolok cselekedeteinek végéhez értünk, és látjuk, hogy Pál fogságban van Rómában, érdemes lenne ennek tudatában elolvasnunk Pálnak a filippiekhez, az efezusiakhoz és a kolosséiakhoz írt leveleit, melyeket római fogsága alatt írta. Ezekben a levelekben Pál úgy beszél magáról, mint Krisztus Jézus foglyáról írtetek, aki mindent kárnak ítél, és arra buzdít mindannyiunkat, hogy örüljünk az Úrban mindenkor.

Vajon miért itt ér véget Lukács beszámolója? Miért nem ír Lukács arról, hogy az ezt követő néhány évben mi történt Pállal? Miért kell más történetírókhoz, mint például

Euzébioszhoz fordulunk, ahhoz, hogy erről egy teljesebb képet kapjunk? A választ, úgy gondolom, az Apostolok cselekedeteinek 1. fejezetében találjuk, amikor Jézus a következőket mondja az apostoloknak: *„Erőt kaptok, amikor eljön hozzátok a Szentlélek, és tanúim lesztek Jeruzsálemben, egész Júdeában és Samáriában, sőt egészen a föld végső határáig” (Apcsel 1:8)*. Lukács valószínűleg azért nem ír többet Pál életéről, mert azzal, hogy Pál eljutott Rómába, beteljesedett Jézus Krisztus próféciája. Hiszen az apostolok valóban tanúi voltak Jézus Krisztusnak Jeruzsálemben és egész Júdeában, majd Fülöp jóvoltából az evangélium eljutott Samáriába is, Pál és Barnabás pedig elvitte az evangéliumot a föld végső határáig. Hiszen Róma volt az akkori világ szíve, és Jeruzsálemhez képest valóban a föld végső határán feküdt. Lukács számára tehát az volt a fontos, hogy bemutassa, hogy Jézus Krisztus próféciája beteljesedett.

Lukács beszámolója tehát ezen a ponton véget ér. Az Apostolok cselekedeteivel tehát tulajdonképpen lezárul a Biblia egyháztörténeti beszámolója, bár nem szabad elfelejtenünk, hogy mintegy harminc évvel később János apostol Patmosz szigetén megírja a jelenések könyvét, amely lezárja az Újszövetséget.

Uram, köszönjük Neked azt a hatalmas kiváltságot, hogy miénk lehet a te Igéd, és hogy olvashatjuk és tanulmányozhatjuk azt. Uram, annyira jó és izgalmas látni, hogy a Te Igéd igaz, és hogy a próféciák valóban beteljesülnek, és hogy valóban Jézus Krisztus volt az, aki beteljesítette az eljövendő királyra és Messiásra vonatkozó próféciákat. Uram, olyan jó, hogy ezért biztosak lehetünk abban, hogy azok a próféciák is beteljesülnek majd, amelyek a templom újjáépítéséről szólnak az utolsó időkben. Ezért imádkozunk, hogy áldd meg Jeruzsálemet, és imádkozunk Jeruzsálem békéjéért ezekben a nehéz időkben. Uram, imádkozunk az ország vezetőiért is, hogy Te vezesd őket, és Te adj nekik bölcsességet! Kérünk Téged, hogy vezess bennünket is, mert szeretnénk abban járni, amit elkészítettél nekünk. És szeretnénk, ha Te dicsőülnél meg!